

Καντάτα Ελευθερίας

ΡΗΓΑΣ - ΣΟΛΩΜΟΣ - ΜΑΚΡΥΤΙΑΝΝΗΣ

Χρήστου Λεοντή

Καντάτα Ελευθερίας

ΡΗΓΑΣ - ΣΟΛΩΜΟΣ - ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΗ

Βουλή των Ελλήνων

Τον Συντονισμό της έκδοσης είχε το Τμήμα Εκδόσεων της Βουλής
υπό την καθοδήγηση του προϊστάμενου του, **Ηλία Μάρκου**

ΚΕΙΜΕΝΑ

Γιάννης Γιαννόπουλος
Παναγιώτης Σ. Πίστας
Γιώτα Γκότση
Γιώργος Κόκκινος

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Χρήστος Λεοντής
Ηλίας Μάρκου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ – ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
Ευρυδίκη Αμπατζή
Ευάγγελος Δρακόπουλος
Γιώργος Κόκκινος

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Κώστας Μπεκιάρης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΙΚΟΝΩΝ
Πάνος Γρηγοριάδης

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
Γιώργος Κόκκινος

ΠΑΡΑΓΩΓΗ
Α. Μπάστας – Δ. Πλέσσας ΑΒΕΕ

PRE-MASTERING
Θόδωρος Χρυσανθόπουλος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ CD
Βασίλης Αναγνωστόπουλος

ΠΑΡΑΓΩΓΗ CD
Fabelsound

ISBN 960-560-025-0

ΤΡΑΓΟΥΔΟΥΝ:

Νένα Βενετσάνου
Δώρος Δημοσθένους
Χρήστος Σίκκης
Χρήστος Λεοντής

ΔΙΑΒΑΖΟΥΝ ΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ:

Ουρανία Μπασιλά
Χρήστος Τσάγκας

ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ:

- **Ορχήστρα Σύγχρονης Μουσικής** από τα μουσικά σύνολα της ΕΡΤ
- **Μικτή χορωδία: Φίλοι Μοντέρνας Μουσικής**
Τα χορικά δίδαξε ο διευθυντής της χορωδίας **Δημήτρης Παπαδημητρίου**.
- **Ορχήστρα Χρήστου Λεοντή**
Αποτελείται από τους μουσικούς:
Αβαράκης Μάνος: Φυσσαρμόνικα, φλογέρα
Δραμουντάνης Ζαχαρίας: Ηλεκτρικό μπάσο
Κατάρης Θανάσης: Φλάουτο
Νεοφυτίδης Νεοκλής: Πιάνο, πλήκτρα
Σινάνης Γιάννης: Λαούτο
Φαραζής Τάκης: Πιάνο, πλήκτρα
Χατζόπουλος Κώστας: Δωδεκάχορδα και κλασική κιθάρα
- Η ηχογράφηση της **Ορχήστρας Σύγχρονης Μουσικής** έγινε στο STUDIO Β' της ΕΡΤ (Αγία Παρασκευή) από τον **Γιάννη Συγλέτο**.
- Η ηχογράφηση της **Ορχήστρας Χρήστου Λεοντή**, της μικτής χορωδίας **Φίλοι Μοντέρνας Μουσικής**, των τραγουδιστών και των ηθοποιών έγινε στο STUDIO CRYSTAL (Δημοκρατίας 9, Μελίτσια), από τον **Δημήτρη Δημητριάδη**.
- **ΜΙΞΗ ΗΧΟΥ – ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΟΝΤΑΖ**
Δημήτρης Δημητριάδης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ
Χρήστος Λεοντής

Περιεχόμενα

• Πρόλογος του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων	7
• Εισαγωγή του Χρήστου Λεοντή	9
• Ρήγας Βελεστινλής (1757 – 1798) του Γιάννη Γιαννόπουλου	11
• Τα τραγούδια του Ρήγα του Παναγιώτη Σ. Πίστα	16
• Διονύσιος Σολωμός (1798 – 1857) της Γιώτας Γκότση	19
• Μακρυγιάννης (1797 – 1864) του Γιώργου Κόκκινου	23
 • Καντάτα Ελευθερίας Χρήστου Λεοντή	26
α. Περιεχόμενα	28
β. Στίχοι τραγουδιών	30
γ. Παρτιτούρες*	38

* Οι παρτιτούρες του έργου περιέχονται και στο CD με τη μορφή ηλεκτρονικού αρχείου εικόνας.

Προσωπογραφία του Ρήγα, Βάσω Κατράκη (1914–1988)

Ξυλογραφία 11,5x8,5 εκ. Από το παράνομο λεύκωμα
«Από τους αγώνες του ελληνικού λαού», εκδ. ΕΑΜ-ΕΛΑΣ,
που κυκλοφόρησε στις 23 Μαρτίου 1943.

Serment Patriotique, A.M. de Neuville
Ιονική Τράπεζα

Βουλή των Ελλήνων στο πλαίσιο της επετείου των διακοσίων χρόνων από τη θανάτωση του Ρήγα και τη γέννηση του Διονυσίου Σολωμού, που συμπληρώθηκαν το 1998, υλοποίησε ένα ευρύ πρόγραμμα εκδόσεων, εκθέσεων και εκδηλώσεων, αποσκοπώντας στην ενίσχυση της ιστορικής μνήμης και στην ανάδειξη της δημοκρατικής πολιτικής παράδοσης του ελληνικού λαού.

Με το λεύκωμα ΚΑΝΤΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, η Βουλή των Ελλήνων, ως κορυφαίος πολιτειακός θεσμός, τιμά τον Ρήγα ως πρωτομάρτυρα της ιδέας της εθνικής μας ανεξαρτησίας, αλλά και ως πρωτοπόρο οπαδό των ιδεών του Διαφωτισμού, της δημοκρατίας και της συναδέλφωσης των λαών στα Βαλκάνια. Τιμά τον Διονύσιο Σολωμό ως θεμελιωτή της πνευματικής παράδοσης του σύγχρονου Ελληνισμού και ως ομνητή των οικουμενικών ιδεών της ελευθερίας, του δικαίου, της εθνικής ανεξαρτησίας και της ατομικής τελείωσης μέσα από την ανάλωση του ατόμου στον αγώνα για την επίτευξη του συλλογικού αγαθού. Με το έργο, όμως, του Χρήστου Λεοντή, βρίσκει την ευκαιρία να τιμήσει και πάλι τον Μακρυγιάννη, σημαντική μορφή της Επανάστασης του 1821, αλλά και πρωτεργάτη στον αγώνα για τη συνταγματική κατοχύρωση των πολιτικών δικαιωμάτων του ελληνικού λαού.

Το έργο του Χρήστου Λεοντή ΚΑΝΤΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, χρησιμοποιώντας τη γλώσσα της μουσικής και χαρακτηριστικά δείγματα του λόγου του Ρήγα, του Σολωμού και του Μακρυγιάννη, συνθέτει σε μορφή τριπτύχου τις ιδέες τους και αναδεικνύει τα στοιχεία που προσδίδουν σε αυτές ενότητα και συνοχή, παρά τις εγγενείς τους διαφορές και τα διαφορετικά ιστορικά συμφραζόμενα που απηχούν. Πρόκειται ακριβώς για τα στοιχεία εκείνα, που συγκροτούν τη βάση του οικοδομήματος της δημοκρατικής πολιτικής παράδοσης του Ελληνισμού.

Η συγκίνηση που δημιουργεί η μουσική του Χρήστου Λεοντή και ο αυθεντικός λόγος των τριών αυτών μεγάλων μορφών του Ελληνισμού, ας λειτουργήσει σαν καλός αγωγός για να μεταφερθούν στο παρόν οι διαχρονικές αξίες του έργου του Ρήγα, του Σολωμού και του Μακρυγιάννη. Παρακαταθήκη και έμπνευση για τις τωρινές και τις μελλούμενες γενιές.

Αθήνα, Ιούλιος 1999

Απόστολος Χρ. Κακλαμάνης
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Δόξα των Ψαριών, Νικόλαος Γύζης
Κρητοδογραφία σε χαρτί, Εθνική Πινακοθήκη.

εν γνωρίζω τη δύναμη που έλκει τον υπνωτισμένο να ακροβατεί στο χείλος της αβύσσου, όπως επίσης δεν γνωρίζω πώς επενεργούν οι δυνάμεις εκείνες που θέτουν σε εγρήγορση και λειτουργία τον ψυχισμό του ανθρώπου. Ξέρω όμως ότι υπάρχουν, είναι πολλές και τα αποτελέσματά τους είναι ορατά.

Κάθε φορά, λοιπόν, που ολοκληρώνω ένα έργο μου και έχοντας διανύσει όλη αυτή τη διαδικασία της εγρήγορσης και της εκ θεμελίων ανασύστασης του ψυχισμού μου, τα στοιχεία που κυριαρχούν μέσα μου είναι εκείνα της **επαφής** και της **επικοινωνίας** με έναν κόσμο που αγωνιά, σκέφτεται, μάχεται και υπερασπίζεται αξίες, όπως η ελευθερία του ανθρώπου, η αξιοπρέπεία του, η αλληλεγγύη στους συνανθρώπους του¹ κι ακόμη, με τον κόσμο εκείνο που έχει σαν όραμά του το φως και τη διαύγεια, τη δικαιοσύνη, τη συμμετοχή, τη δημιουργία και τον πολιτισμό, σε όλα τους τα επίπεδα. Μάχομαι και περιφρονώ τη δύναμη, την επιβολή και την επιθετικότητα, ενώ υπερασπίζομαι με πάθος τη δύναμη των ιδεών, των αισθημάτων, της τέχνης, της γνώσης, του πολιτισμού και του ανθρωπισμού.

Η ιδέα της ΚΑΝΤΑΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ξεκίνησε το 1970. Δύσκολη χρονιά για αναφορές σε έννοιες αυτής της μορφής. Οι μηχανισμοί του εσωτερικού κόσμου άρχισαν να ευαισθητοποιούνται μπροστά στην καθημερινή απαξία και χυδαιότητα των καιρών και την αυθαιρεσία, ενώ τα αισθήματα αναζητούσαν διεξόδους. Η καταφυγή, λοιπόν, σε έργα και πρόσωπα που θα βοηθούσαν και θα στήριζαν τέτοιες αξίες, ήταν για μένα μια ιδεώδης πηγή έμπνευσης και ενεργοποίησης του ψυχισμού μου. Έτσι οδηγήθηκα στο έργο του Ρήγα, του Σολωμού, του Μακρυγιάννη.

Αργότερα, το 1998, με την ευκαιρία του έτους Ρήγα-Σολωμού, αλλά και των διεθνών συγκυριών, η ΚΑΝΤΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ολοκληρώθηκε στη συγκεκριμένη μορφή της για μεγάλη ορχήστρα, χορωδία κ.λπ., δηλαδή στη μορφή που σας παρουσιάζω σήμερα.

Οι συγκυρίες μπορεί να μην είναι οι ίδιες, αλλά είναι το ίδιο επικίνδυνες, ανήθικες, ύπουλες, βάρβαρες. Μπροστά σ' αυτή τη βαρβαρότητα και την απαξία της καθημερινότητας, αλλά και έχοντας κατά νου τη δύναμη, τα αισθήματα και το ήθος των νέων ανθρώπων, προσπαθώ με την ΚΑΝΤΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ να ξαναφέρω στη συλλογική μνήμη και να ανασύρω στο προσκήνιο αυτό που αναφέρει ο Ευριπίδης στην "Ιφιγένεια στην Αυλίδα": «Να κυνηγάς την αρετή, σπουδαίο».

Ευγνωμονώ τη ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ για την τιμή που μου επιφύλαξε.

Χρήστος Λεοντής
ΙΟΥΛΙΟΣ 1999